

Delta i debatten, skriv til oss!

Send ditt innlegg til: debatt@nationen.no

Innlegg kan også sendes per post til Nationen, Postboks 9390 Grønland, 0135 Oslo. Merk konvolutten «debatt». Innlegg som sendes elektronisk blir prioritert.

Tekstlengder:

Kronikk: Maks 5000 tegn med mellomrom.

Leserinnelegg: Maks 2000 tegn med mellomrom

Kun bestilte kronikker honoreres. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innsendt stoff og til å publisere det elektronisk.

KRONIKK

Tamme: Undulater har vært tamme i over 100 år, det samme har mink og rev, skriver kronikkforfatteren.

FOTO: BJARNE BEKKEHEIEN AASE

Skal vi ha undulat i bur?

Da jeg var liten takket jeg nei til å passe en undulat, fordi jeg mente fugler ikke skulle være i bur. Nå har dyrevern alliansen samlet inn 130.000 underskrifter for at vi ikke skal ha mink og rev i bur. Samtidig er undulat den mest populære selskapsfuglen vi har i Norge.

Før jul i år vil det komme en melding til stortinget om Norge skal avvike pelsdyrnæringen, eller ikke, og jeg vil derfor se utviklingen av næringen i et større perspektiv. I følge Mattilsynet ble undulat som tamdyr første gang populært i England i 1840. Hudson Bay-kompaniet i Canada oppdrettet sølvrev for salg allerede i 1872, og i 1900 åpnet det seg store muligheter for pelsdyroppdrett som næringsvirksomhet også i Norge. Undulater har vært tamme i over 100 år, det samme har mink og rev. Er det slik at man må være tam i sju slektsledd før man kan regnes som tam?

RAMMES

«En styrt avvikling av pelsdyroppdrett vil ramme en region av landet som allerede sliter med økende arbeidsledighet.»

I Norge har handelen med pelskinn fra eldgammel tid vært av største betydning (SSB 1934). I middelalderen var utførselen av pelskinn meget stor men avtok etter hvert som ville pelsdyr avtok, og man startet import av sølvrev fra Canada. Etter hvert fikk Norge egne tamme mink og rev, dyr som danner grunnlag for dagens pelsdyroppdrett.

Pelsdyrnæringen er en av de fire største eksportnæringene innenfor jordbruket, med en eksportverdi på om lag 500 millioner kroner årlig, noe som er på størrelse med norsk osteeksport. Oljeprisfallet i 2014 har gitt en mulighet for all annen næring å øke sin eksport, også eksport av pelskinn. Prisene på skinn fastsettes på verdensmarkedet og gir Norge eksportinntekter, noe regjeringen mener er viktig også for jordbruksprodukter.

Arbeidsledigheten i Norge er på 4,6 prosent og vokser i områder som er sterkt knyttet til oljevirksomheten, spesielt i Rogaland fylke. Rogaland er et fylke hvor pelsdyrnæringen står sterkt, med både førkjøkken, mange oppdrettere og tilhørende infrastruktur og støttefunksjoner.

En styrt avvikling av pelsdyropp-

drett vil ramme en region av landet som allerede sliter med økende arbeidsledighet. Som ellers i Distrikts-Norge, hadde det vært andre høyproduktive næringer med høy lønnsverdi så hadde disse allerede eksistert og utkonkurrert dagens distriktsarbeidsplasser. Det innebærer at det trolig kun finnes dårligere alternativer til jobb i pelsdyrnæringen.

Pelsdyrnæringen er en stor avtager av avfall fra næringsmiddelindustrien. Et anslag gjort på bakgrunn av en spørreundersøkelse utført av AgriAnalyse, blant førkjøkkenene viser at mellom 40 og 50 prosent av råstoffene vil gå til destruksjon dersom pelsdyrnæringen blir avvirket. Bi-produktene førkjøkkenene omdanner til pelsdyrefôr, kan utgjøre opptil 50 prosent av et slakt (Norilia 2015). En lønnsom avsetning for dette avfallet er av stor betydning for en lønnsom matindustri, samtidig som det gir pelsdyroppdretterne tilgang på rimelige forråvarer. Og det sparer samfunnet for store kostnader i forbindelse med destruksjon av dette avfallet.

MENON skriver i en rapport om pelsdyrnæringen, at det må forskes mer på miljøeffekter av pelsdyrnæringen, før det kan tallfestes i hvilken grad pelsdyroppdrett har en negativ miljøeffekt sam-

menlignet med alternative produksjonsveien som for eksempel produksjon av skai og fuskepels. Fuskepels består av blant annet modacryl og polyester, stoffer som er laget av petroleumprodukter.

Det er høyst usannsynlig at en avvikling av den norske pelsdyrnæringen vil gi redusert omsetning av pelsdyr internasjonalt, da det er rimelig å anta at andre vil overta de norske markedsandelen.

Allerede i 1934 skrev SSB, var Norge klar over at det stilles store krav til dugelige pelsdyroppdrettere, og det er vanskeligere å drive med mink og rev enn med andre husdyr. En måte å sikre god dyrevelferd kan være gjennom en frivillig merkeordning eller en godkjenningssystem, hvor dyrevelferd er en del av kravene som må oppfylles for å bli godkjent som pelsdyroppdretter.

Som forbruker ønsker jeg å vite, på samme måte som en undulat har godt av luft under vingene, at både mink og sølvrev får ha torv under potene fra tid til annen, om jeg skal passe en undulat i bur, eller gå med pels om vinteren.

Margaret Eide Hillestad
AgriAnalyse

NETT

Sagt på nationen.no

Pelsdyr I

«Ser ikke heilt koblinga mellom vanskjøtsel av pelsdyr, og vegansk kosthold. Og kvifor vil ho ikkje snakke om at det er kritikkverdige forhold i næringa. Om pelsdyrnæringa vil få merkelappen seriøs, må den ta oppgjør med verstingane.»

Bjørn Bråtveit

Pelsdyr II

«Aktuell og god observasjon av hva som driver motstanden mot pelsdyroppdrett - og andre «miljøvernssaker».

Rolf Nilsen

Ulv og beite

«Næringen må tilpasse seg». Det er ikke «næringen» som holder til i Lierne, så vidt jeg vet. Det er levende mennesker.

Bjørn Skåret

Kontroversielt: Leserne er ikke helt enige om pelsbransjen.

FOTO: BJARNE BEKKEHEIEN AASE

Sagt på Twitter

«Ivar Aasen i dag: Den som øyder meir enn han avlar, får snart vite kva fattigdom er»

THOR BJARNE BORE @THORBJARNEBORE

«- Hvordan går det på ppu? - I helga stjal jeg et skjert fra en 18-åring på bar fordi jeg ble sur da hun sa at eddadiktning er kjedelig»

LINA @LYKWOAH

«Helikopter mot tagging i Oslofjordbotn. Og imens foreslås lensmannskontorer i hele distriktsnorge nedlagt.»

MARTIN B. L. @MARTINBLANGE

«Ble nettopp beskyldt for å være en av «eliten». Velger å ta det som en kompliment. Tenk, lille jeg er del av ELITEN <3»

DIDRIK SØDERLIND @DIDRIKSODERLIND

«Narkobruk kan medføre triste skjebner; som lærere som hevder å ha prøvd hasj, men bare en gang, og det var ikke noe gøy, helt jævlig faktisk»

BØFFERT FUSK @REYNOLDS420